

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000123

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравчина Тетяна Володимирівна

2. Tetiana V. Kravchyna

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8407-6667

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.04

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика професійної освіти

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-05-2026

Спеціальність за освітою: "Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська і німецька мови)"

Місце роботи здобувача: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 58.053.01

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. "Теорія та практика формування педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у процесі іншомовної підготовки"
2. "Theory and practice of forming pedagogical reflection in the process of foreign language training of future specialists of socionomic profile"

Реферат:

1. У дослідженні розглянуто й обґрунтовано теоретичні й методичні основи формування педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у процесі іншомовної підготовки. Розкрито сутність феномена рефлексії та висвітлено її роль у професійному становленні майбутніх фахівців соціономічного профілю. З'ясовано, що поняття «педагогічна рефлексія» має інтегративний характер і поєднує когнітивний, емоційний та діяльнісний рівні самопізнання здобувача вищої освіти, забезпечуючи цілісність його професійного розвитку. Обґрунтовано можливість поширення цього феномену на професійну діяльність представників соціономічного профілю (психологів, соціальних працівників), оскільки вона реалізується у педагогічно спрямованому контексті – через виховання, підтримку, консультування та

фасилітацію. Проаналізовано досвід іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у зарубіжній практиці, який представлений двома основними стратегіями – індивідуально-аналітичною та діяльнісно-ігровою. Аналіз нормативно-правових документів засвідчив необхідність інтеграції педагогічної рефлексії як складника професійної компетентності здобувачів соціономічного профілю у процес іншомовної підготовки. У структурі педагогічної рефлексії виокремлено компоненти (мотиваційний, змістово-діяльнісний, результативний), критерії (мотиваційно-смісловий, когнітивно-процесуальний і рефлексивно-емотивний) та схарактеризовано показники її сформованості у здобувачів вищої освіти соціономічного профілю за низьким, середнім і високим рівнями. У ході наукового пошуку запропоновано авторський погляд на концепцію, як особливий вид інноваційної діяльності, за допомогою якого створюються належні умови для формування педагогічної рефлексії майбутніх фахівців соціономічних професій у процесі іншомовної підготовки. Складовими розробленої концепції виступають методологічний, теоретичний і технологійний концепти. Формування педагогічної рефлексії здійснювалося поетапно (на рефлексивно-оціночному, активізації особистісного сенсу та діяльнісному етапах) у процесі викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська)», проведення комплексу тренінгів англійською мовою (рефлексивного, саморегуляції, кінотренінгу, тренінгу формування та розвитку комунікативних умінь і навичок) і «Рефлексивного практикуму». Обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено систему формування педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у процесі іншомовної підготовки, яка має блочну структуру та охоплює: 1) методологічно-цільовий (мета, методологічні підходи і принципи); 2) змістовий (сутність педагогічної рефлексії, освітні компоненти та етапи її формування); 3) операційно-процесуальний (форми, рефлексивні методи, рефлексивні прийоми, інноваційні технології; етапи іншомовної підготовки); 4) оцінно-результативний (компоненти, критерії, рівні та результат) блоки. У дослідженні представлено графічну модель розробленої системи. Доведено, що вагомий вплив на формування педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у процесі іншомовної підготовки мають організаційно-педагогічні умови: використання рефлексивно-освітнього потенціалу інтерактивних технологій у процесі іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю; організація діалогічної взаємодії учасників освітнього процесу в полісуб'єктному контексті; створення рефлексивно-розвивального освітнього середовища з активним залученням до нього здобувачів вищої освіти соціономічного профілю. Здійснено апробацію рефлексивних форм, методів, технологій і прийомів у процесі іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю. До ефективних форм роботи віднесено методичну майстерню, рефлексивний практикум, рефлексивний тренінг, кінотренінг, тренінг формування й розвитку комунікативних умінь і навичок, тренінг саморегуляції. Серед рефлексивних методів навчання результативними виявилися діалог, рефлексивна дискусія, рефлексивний полілог, «рефлексивне коло», «ланцюжок побажань», рольові ігри. Під час організації педагогічного експерименту перевірено ефективність запропонованої системи формування педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у процесі іншомовної підготовки. Ключові слова: рефлексія, педагогічна рефлексія, іншомовна підготовка, професійна підготовка, здобувачі вищої освіти соціономічного профілю, майбутні фахівці соціальної сфери, організаційно-педагогічні умови, система формування педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти соціономічного профілю у процесі іншомовної підготовки, тренінг.

2. The study substantiates the theoretical and methodological foundations for developing pedagogical reflection of socionomic higher education students through foreign language training. The essence of reflection and its role in the professional development of future socionomic specialists are revealed. Pedagogical reflection is found to be integrative, combining cognitive, emotional, and activity-based levels of students' self-knowledge and ensuring holistic professional development. This phenomenon is substantiated as applicable to socionomic specialists, including psychologists and social workers, whose professional activity has a pedagogical focus through education, support, counseling, and facilitation. International experience in foreign language training for socionomic higher education students is analyzed through two main strategies: individual-analytical and activity-and-game-based. The analysis of regulatory documents shows the need to integrate pedagogical reflection as a component of

professional competence of socio-economic students through foreign language training. In the structure of pedagogical reflection, components (motivational, content-activity, effective), criteria (motivational-semantic, cognitive-processual and reflective-emotional) are identified, and indicators of its formation of socio-economic higher education students are characterized at low, medium and high levels. The author defines the concept as a special type of innovative activity that creates conditions for developing pedagogical reflection of future socio-economic specialists through foreign language training. The developed concept comprises methodological, theoretical and technological components. The formation of pedagogical reflection was carried out in stages (reflective-evaluative, personal meaning activation and activity-based) in the process of teaching the academic discipline "Foreign Language (English)", conducting a set of trainings in English (reflective, self-regulation, film training, training for the development of communicative skills and abilities) and "Reflective Practicum". A system for the formation of pedagogical reflection of socio-economic higher education students through foreign language training has been substantiated, developed and experimentally tested, which has a block structure and includes: 1) methodological-targeted (goal, methodological approaches and principles); 2) content (essence of pedagogical reflection, educational components and stages of its formation); 3) operational-processual (forms, reflective methods, reflective techniques, innovative technologies; stages of foreign language training); 4) evaluative-resultative (components, criteria, levels and result) blocks. The study presents a graphic model of the developed system. It has been proven that organizational and pedagogical conditions have a significant impact on the formation of pedagogical reflection of socio-economic higher education students through foreign language training: the use of the reflective-educational potential of interactive technologies in the process of foreign language training of future socio-economic specialists; the organization of dialogical interaction of participants in the educational process in a multi-subject context; the creation of a reflective-developmental educational environment with the active involvement of socio-economic higher education students in it. The approbation of reflective forms, methods, technologies and techniques in the process of foreign language training of future socio-economic specialists has been carried out. Effective forms of work include a methodological workshop, a reflective workshop, reflective training, film training, training for the development of communicative skills and abilities, and self-regulation training. Among the reflective teaching methods, dialogue, reflective discussion, reflective polylogue, "reflective circle", "chain of wishes", and role-playing games are effective. During the organization of a pedagogical experiment, the effectiveness of the proposed system for the formation of pedagogical reflection of higher education students through foreign language training has been tested. Keywords: reflection, pedagogical reflection, foreign language training, professional training, socio-economic higher education students, future social sphere specialists, organizational and pedagogical conditions, system for developing pedagogical reflection of socio-economic higher education students through foreign language training, training.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Кравчина, Т. В. (2020). Оптимізація процесу навчання майбутніх соціальних працівників розумінню іншомовного тексту // Багрій В. Н., Бриндіков Ю. Л., Голова Н. І., Грабчак О. В., Джежик О. В., Кравчина Т. В., Москалюк О. І. Теоретичні та методологічні аспекти соціальної діяльності: монографія, відп. ред. Л. О. Данильчук, Л. І. Романовська. Хмельницький Фоп Цюпак А. А., 208–250.

- 2. Vasylenko, O., Grach, Y., Gudz, T., Romanovska, L., & Kravchyna, T. (2019). Analysis of the formation of personal and professional qualities of future social workers for street social work. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 11(4), 288–303. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/170> (Web of Science)
- 3. Romanovska, L., Kravchyna, T., Korolova, N., Oliynyk, K., & Nagachevska, O. (2020). Personal Reflection Development as Means of Forming Culture of Scientific Text Perception by Humanitarians. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 11 (4), 118–131. URL : <https://doi.org/10.18662/brain/11.4/144> (Web of Science)
- 4. Romanovska, L., Bryndikov, Y., Chovga, O., Oliynyk, K., Vasylenko, O., & Kravchyna, T. (2020). Dynamics of Educational and Professional Attitudes Formation of Future Social Workers During Studying at Higher Educational Institution. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12 (3), 369–387. URL : <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/326> (Web of Science)
- 5. Podkorytova, L., Havrylkevych, V., Romanovska, L., Kravchyna, T., Chovgan, O., & Oliynyk, K. (2023). Development of Psychology Students' Self-Regulation in the Process of Professional Training. *Pertanika Journal of Social Science and Humanities*, 31 (1), 161–181. URL: <https://doi.org/10.47836/pjssh.31.1.09> (Web of Science, Scopus)
- 6. Кравчина, Т. В. (2011). Адаптаційні стратегії навчально-професійної діяльності студентів ВНЗ. *Збірних наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*, 4, 83–86.
- 7. Кравчина, Т. В. (2012). Психологічні особливості читання та розуміння професійно орієнтованих текстів англійською мовою студентами немовних спеціальностей. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія «Педагогіка і психологія»*: збірник наукових праць, 38, 175–179.
- 8. Кравчина, Т. В. (2015). Методика навчання розумінню іншомовного тексту студентів ВНЗ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 37, 90–93.
- 9. Кравчина, Т. В. (2016). Тандем-метод як один із способів інтенсивного вивчення іноземної мови та формування іншомовної комунікативної компетенції. *Фізико-математична освіта: науковий журнал*, 4 (10), 45–48.
- 10. Кравчина, Т. В. (2017). Сутність комунікативного методу навчання іноземним мовам. *Фізико-математична освіта: наук. журн.*, 1 (11), 68–71.
- 11. Кравчина, Т. В. (2018). Удосконалення самостійної роботи студентів під час вивчення іноземної мови професійного спрямування. *Фізико-математична освіта: науковий журнал*, 1 (15), 241–245.
- 12. Кравчина, Т. В. (2019). Професійна рефлексія в структурі інноваційної діяльності соціального педагога. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 1 (44), 84–88. URL : <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2019.44.84-87>
- 13. Кравчина, Т. В. (2022). Рефлексивна позиція педагога: методи і прийоми рефлексії педагогічної діяльності. *Освіта. Інноватика. Практика*, 10(7), 39–43. URL : <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i7-006>
- 14. Кравчина, Т. В. (2023). Рефлексивність як властивість суб'єкта. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 94(5), 85–89. URL : <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.94.17>
- 15. Kravchyna, T. V. (2024). Benchmarks for developing future socio-economic professionals' pedagogical reflection via foreign language training. *Науковий журнал «Соціальна педагогіка: теорія і практика»*, 1, 25–31. URL : <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2024-1-95-101>
- 16. Kravchyna, T. V. (2025). Structural and functional model of the system for the formation of pedagogical reflection in the process of foreign language training of future socio-economic specialists. *Професійно-прикладні дидактики*, 1, 39–44. URL : <https://doi.org/10.37406/2521-6449/2025-1-6>
- 17. Kravchyna, T. (2025). The potential of training technologies in the process of forming pedagogical reflection among higher education students of socio-economic profile. *Молодь і ринок*, 1 (233), 106–113. URL : <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.320186>

- 18. Kravchyna, T. V. (2025). Organizational and pedagogical conditions for the formation of pedagogical reflection in the process of foreign language training of future socio-economic specialists. Молодь і ринок, 7–8 (239–240), 116–121. URL : <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.339896>
- 19. Kravchyna, T. V. (2025). Monitoring the formation of pedagogical reflection among socio-economic higher education students. Педагогічний альманах. КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 59, 76–83. <https://doi.org/10.37915/pa.vi59.670>
- 20. Kravchyna, T. V. (2025). International experience of foreign language training of socio-economic higher education students. Педагогічні науки: теорія та практика, 4, 113–118. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2025-4-15>
- 21. Kravchyna, T. V. (2025). Pedagogical reflection as an object of pedagogical discourse. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості, 4, 27–32. DOI <https://doi.org/10.32782/ART/2025-4-5>
- 22. Kravchyna, T. V. (2025). Experimental testing of the effectiveness of the system for forming pedagogical reflection of future specialists of socio-economic profile in the process of foreign language training. Актуальні питання гуманітарних наук, 94(1), 405–410. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-1-57>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104172

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сорока Ольга Вікторівна

2. Olha V. Soroka

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1483-8974

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитенко Наталія Олександрівна
2. Nataliia O. Mykytenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4975-4404**Додаткова інформація:** Scopus Author ID: 57216728437;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=OTZWt3AAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02070987**Місцезнаходження:** вул. Університетська, Львів, 79000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Волкова Наталія Павлівна
2. Nataliia P. Volkova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1258-7251**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"**Код за ЄДРПОУ:** 20201672**Місцезнаходження:** вул. Січеславська Набережна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна**Форма власності:** Приватна/недержавна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** 05yq3c56**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Онпиченко Оксана Ігорівна
2. Oksana Onyurchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5682-7897**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петришин Людмила Йосипівна
2. Lyudmyla Petryshyn

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4506-1523

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пришляк Оксана Юріївна
2. Oksana Y. Pryshliak

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3108-502X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лупак Наталія Миколаївна

2. Nataliya M. Lupak

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7868-8771

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Терещук Григорій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Терещук Григорій Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мешко Галина Михахайлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна